

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2012/13:32

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:32

Onsdagen den 13 mars

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 14–15 mars 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statsminister Fredrik Reinfeldt med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande, ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Europeiska rådet möts på torsdag och fredag denna vecka för det sedvanliga vårtoppmötet, som fokuserar på åtgärder för att skapa sysselsättning och tillväxt.

Sedan 2010 finns en etablerad årscykel för styrning och granskning av den ekonomiska politiken som kallas för den europeiska terminen. På torsdagskvällen kommer vi därför att diskutera de övergripande prioriteringarna för terminen liksom genomförandet av EU:s Europa 2020-strategi och stabilitets- och tillväxtpakten. Det handlar framför allt om att öka Europas konkurrenskraft och fortsatt förbättra de stora underskott som finns i många medlemsländers offentliga finanser. På fredagen kommer diskussionerna att fortsätta om EU:s relationer med strategiska partner. Denna gång är det förbindelserna med Ryssland som kommer att stå i fokus.

Herr ordförande! Även om situationen vid detta toppmöte är något lugnare visar Europeiska kommissionens senaste ekonomiska prognos att den ekonomiska krisen biter sig fast. Kommissionen förutser att ekonomin för EU som helhet kommer att stå stilla under 2013 medan den i eurozonen visar en liten tillbakagång på minus 0,3 procent.

EU:s export har svårt att hävda sig på den globala marknaden, samtidigt som konsumtion och investeringar hålls tillbaka i det osäkra klimat som råder.

Arbetslösheten beräknas öka till strax över 11 procent i EU som genomsnitt. Men ungdomsarbetslösheten är mycket högre. I Grekland är den nu nästan 60 procent och i Spanien över 50 procent.

Budgetunderskott och statsskulder ligger fortsatt på alltför höga nivåer i flera medlemsländer.

Tyvärr finns det inga genvägar för att nå en långsiktigt hållbar tillväxt. Kommissionen upprepar i årets tillväxtprognos samma fem priorite-

ringar som lades fast i tillväxtrapporten för år 2012. Medlemsländerna uppmanas under 2013 att återigen fokusera på följande fem områden.

För det första att vidta en sund budgetpolitik i kombination med tillväxtfrämjande investeringar samt en skattepolitik som främjar tillväxt.

För det andra att vidta åtgärder för att utlåningen ska kunna återgå till normala nivåer genom bland annat förstärkt kapitaltäckning i bankerna och bättre tillgång för små och medelstora företag.

För det tredje att främja tillväxt och konkurrenskraft genom att stärka den inre marknaden med fokus på en välfungerande digital inre marknad, tjänstehandel, öppen handel samt en mer tillväxtorienterad EU-budget.

För det fjärde att bekämpa arbetslösheten och de sociala konsekvenserna av krisen genom att bland annat främja ny- och egenföretagande, vidta åtgärder för att få in unga på arbetsmarknaden och förbättra sociala trygghetssystem för de mest utsatta.

Slutligen, för det femte, att modernisera den offentliga förvaltningen genom att till exempel förbättra det nationella företagsklimatet och minska de administrativa bördorna.

Herr ordförande! Detta är övergripande prioriteringar som regeringen i stort kan ställa sig bakom och som kan ge vägledning till medlemsländerna i deras fortsatta rapportering under den europeiska terminen.

I nästa steg kommer, som ju nämnden väl känner till, medlemsländerna att sammanställa sin ekonomiska politik i nationella reformprogram som skickas till kommissionen i mitten av april. På grundval av medlemsländernas rapportering föreslår sedan kommissionen i maj landspecifika rekommendationer om vilka reformer som respektive medlemsland bör fokusera på under det kommande året. Det är viktigt att i detta sammanhang upprepa att rekommendationerna är en uppmaning till lämplig handling. De är alltså inte bindande. Det ankommer sedan på varje medlemsland att välja hur man ska förhålla sig till rekommendationerna.

Herr ordförande! Vid toppmötet kommer jag att framhålla att det behövs en blandning av åtgärder för att vända den negativa trenden i Europa. Det krävs en sanering av de offentliga finanserna i många länder för att investerare och konsumenter ska återfå förtroendet och börja låta på plånböckerna igen.

Mer strukturreformer är nödvändiga för att reformera välfärdssystemen, höja pensionsåldern, effektivisera arbetsmarknaderna, öka incitamenten för arbete, exempelvis genom ett jobbskatteavdrag och förändringar i ersättningssystemen.

Det behövs också stimulans för att skapa tillväxt. Detta bör i första hand åstadkommas genom åtgärder som inte ytterligare ökar redan stora budgetunderskott och skuldnivåer.

Det är framför allt viktigt att slutsatserna om den inre marknaden blir tydliga. Särskilt handeln med tjänster och den digitala marknaden hämmas i dag av onödiga hinder mellan EU:s medlemsländer. En bättre fungerande inre marknad skulle öka EU:s bnp markant utan att samtidigt tära på statsfinanserna. Men även friare handel mellan EU och dess omvärld skulle ge viktiga stimulanser.

År 2015 kommer enligt beräkningar 90 procent av världens tillväxt att genereras av länder utanför EU. År 2030 räknar vi med att utveckl-

ings- och tillväxtländer svarar för runt 60 procent av världens bnp. Vi ser till exempel nu en medelklass rekordsnabbt växa fram i Kina och Indien.

Med denna utveckling blir nya frihandelsavtal mellan EU och dess mest betydelsefulla handelspartner en viktig väg till ökad tillväxt i Europa. Dessutom används två tredjedelar av EU:s import i sin tur som insatsvaror i produktion och exportvaror. Tullar skyddar därför inte längre. De gör bara EU:s egna varor dyrare.

Slutsatsutkastet framhåller vikten av att lätta på småföretagens regelbördor. Det är lätt att instämma i vikten av detta. Samtidigt vill jag understryka att regeringen står fast vid ståndpunkten att vi inte kan acceptera att små och medelstora företag eller så kallade mikroföretag generellt undantas från lagstiftning, till exempel vad gäller arbetsrättsliga regler.

Herr ordförande! Vid toppmötet kommer jag därutöver särskilt att lyfta fram två områden:

För det första vikten av att kvinnor ges bättre tillträde till arbetsmarknaden. Bara i Europa skulle bnp öka substantiellt om kvinnors sysselsättningsgrad ökade till samma nivå som mäns, enligt vissa studier. Målet i Europa 2020-strategin är 75 procent sysselsättning för kvinnor och män i Europa, och det är en nödvändighet.

För det andra kommer jag att peka på de tillväxtmöjligheter som satsningar på miljöteknik och förnybar energi innebär. Sverige har ju, som känt är, världens högsta skatter på koldioxid, samtidigt som vår tillväxt har varit mycket god jämfört med andra europeiska länders. Det är viktigt att återigen påpeka det faktum att värnandet av vår miljö och vårt klimat inte står i konflikt med den ekonomiska tillväxten.

Herr ordförande! Samtidigt står det klart att Sverige befinner sig i en bättre situation än de flesta andra EU-länder. Våra offentliga finanser är till exempel bland de starkaste i Europa. Det gör att vi kan undvika de stora nedskärningar och skattehöjningar som många av våra EU-grannar nu tvingas genomföra. Hade Sverige haft lika låg tillväxt som övriga länder i EU sedan 2006 skulle vi ha haft mycket mindre resurser till välfärd och jobbsatsningar 2013.

Arbetslösheten ökar, men hade vår arbetsmarknad utvecklats som i övriga EU hade vi haft ännu färre sysselsatta. Sverige har också mycket god konkurrenskraft, vilket bekräftas av en rad internationella jämförelser. Vi tillhör de länder i världen i dag som investerar mest i forskning och utveckling. Vår enhetsarbetskostnad har minskat med 20 procent under samma tid som eurozonens har ökat med motsvarande siffra.

Mot denna bakgrund är det lätt att inse att varje land måste vidta de reformer som svarar bäst mot landets egna utmaningar. Det går inte att utarbeta ett enhetligt reformkoncept. I stället måste gemensamma övergripande prioriteringar anpassas efter varje lands förutsättningar och målsättningar.

Herr ordförande! Europeiska rådets ordförande fick i december i uppdrag att till Europeiska rådets möte i juni presentera nya åtgärder för att fördjupa den ekonomiska och monetära unionen. Dessa åtgärder förutsätts bli avsevärt mindre långtgående än de förslag som ingick i de fyra ordförandenas rapporter som lades fram under 2012.

Ett arbete pågår nu i olika delar av rådsstrukturen, men det är ännu oklart vilka förslag till åtgärder som kommer att läggas fram. Inga kon-

kreta förslag finns ännu på bordet. Jag förutser därför inte någon diskussion om detta vid denna veckas toppmöte.

Herr ordförande! I utkastet till slutsatser har ramverket för finansmarknaderna lyfts fram. Det gäller framför allt tillsynsmekanismen, en framtida avvecklingsmekanism samt insättningsgarantidirektivet. Mycket lite har hänt i dessa frågor sedan toppmötet i december. Diskussioner pågår med Europaparlamentet om tillsynsmekanismen, och arbetsgruppsförhandlingar pågår om krishanteringsdirektivet. Jag förväntar mig inte heller att dessa frågor kommer att behandlas i substans vid detta toppmöte.

Herr ordförande! Vid toppmötet kommer också procedurreglerna för eurozonstoppmötena att formellt antas av de 17 eurozonsländerna. Det kommer att ske i närvaro av samtliga 27 medlemsländer. Nämnden har fått dessa procedurregler för kännedom.

I enlighet med överenskommelsen i finanspakten kommer Sverige och andra icke eurozonsländer som ratificerat finanspakten att delta i eurozonstoppmötena vid vissa tillfällen. Det handlar om när eurozonstoppmötena ska diskutera för det första konkurrenskraft, för det andra förändringen av euroområdet övergripande arkitektur och de grundläggande regler som kommer att tillämpas i framtiden samt, som det heter, åtminstone en gång per år genomförandet av finanspakten.

Herr ordförande! Slutligen ska vi under toppmötets andra dag diskutera relationerna med Ryssland.

Regeringen välkomnar en övergripande och strategisk diskussion om Ryssland vid Europeiska rådet. Det ligger i Sveriges och EU:s intresse att Ryssland utvecklas i demokratisk riktning och integreras ytterligare i det internationella, ekonomiska och politiska samarbetet. För att EU ska kunna bidra till en sådan utveckling på bästa sätt krävs att unionen och dess medlemsstater agerar tydligt, samstämmigt och konsekvent. Det är särskilt angeläget att EU fortsätter att stödja moderniseringen av det ryska samhället och betonar vikten av att Ryssland lever upp till sina WTO-åtaganden. Andra frågor som bör uppmärksammas är den oroande demokratiska utvecklingen i Ryssland och den fortsatt höga våldsnivån i norra Kaukasien. Dock förutsätts inga slutsatser antas vad avser Ryssland.

Herr ordförande! Därmed är jag redo att svara på nämndens frågor.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsministern för redogörelsen inför veckans möte i Europeiska rådet. Det här toppmötet lär väl bli lite lugnare än det tidigare, och det välkomnar vi.

Det är mycket bra att det handlar om tillväxt. Och det finns väldigt många bra förslag till åtgärder i slutsatserna, för den största utmaningen som Europa står inför anser vi socialdemokrater är den höga arbetslösheten och sysselsättningen som faller.

Ungdomsarbetslösheten är ett kapitel för sig, och här krävs mer än ordinära insatser för att bekämpa att en hel ungdomsgeneration helt enkelt tappar fotfästet. I länder som Spanien och Grekland är arbetslösheten bland de unga nu på väg upp mot 60 procent. Och inte heller här i Sverige har vi gått skadelösa. 400 000 människor är arbetslösa, varav 147 000 ungdomar. Europa kan bättre och Sverige skulle kunna bättre.

Även om ungdomsarbetslösheten inte är på dagordningen i Sverige vill jag vädja till statsministern att inte motsätta sig de bra förslag som finns i slutsatserna om inrättande av en ungdomsgaranti och olika sätt för att få i gång hjulen i Europa.

Hållbara offentliga finanser är självklart också en förutsättning för att länder ska komma på fötter och skapa konkurrenskraftiga ekonomier, ekonomier med hög sysselsättning och god ekonomisk tillväxt. Inte minst Sveriges ekonomi är mycket beroende av att EU:s krisländer kommer på fötter. Men den högerpolitik som bedrivs i många länder med ensidiga åtstramningar får tyvärr motsatt effekt.

Jag skulle vilja att statsministern anförde Sveriges erfarenheter av hur man kan bekämpa kris, att man samtidigt som man gör nödvändiga nedskärningar också kan göra satsningar, bygga ut utbildning, som vi gjorde med Kunskapslyftet, satsa på utbyggnad av högskolor och högre utbildning och också att man kan höja skatter för att finansiera den viktiga välfärden.

Det är saker som jag tycker att statsministern borde bidra med i det viktiga krissaneringsarbetet.

Jag är glad att statsministern tog upp detta om de små och medelstora företagen och mikroföretagen gällande smart reglering. Det är som statsministern säger: Visst vill vi alla förenkla för de små och medelstora företagen. Men det är klart att det finns saker som vi måste stå upp för oavsett storleken på företag. Det kan handla om arbetsmiljö, natur, djur och människors hälsa. Det är som sagt sådant som man inte får lov att förhandla bort.

Som kommissionen har anfört i något meddelande skulle, om man använde de reglerna i Sverige, 98,6 procent av de svenska företagen till exempel inte ha arbetsmiljöregler. Det är självklart inte acceptabelt, och jag är glad att statsministern också har den åsikten.

Det tredje medskicket är att det är självklart att EMU-länderna måste fördjupa sitt samarbete för att reda ut den nuvarande krisen, men vi tycker att det är väldigt bra att de mest federalistiska tankarna – när man pratar om ett gemensamt finansdepartement, att Europaparlamentet ska ha två kamrar och så vidare – som har anförts i bland annat den här ”blueprinten” i alla fall tillfälligtvis har stoppats. Det är viktigt att försöka att i allra största möjliga mån hålla ihop EU-27.

Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag noterade ingen djupgående annan syn hos Socialdemokraterna. Jag vill bara kommentera ungdomsgarantin.

Det som ju föreslås är en rekommendation om att använda en ungdomsgaranti. Jag vill bara klargöra att vi också är överens om att det är så det ska utformas – som en rekommendation. Vi har inte styrande verkan på vad EU säger när det gäller exakt utformning av arbetsmarknadspolitiken. Även om området är angeläget tror jag att inte heller Socialdemokraterna vill se en europeisk styrning av exakt hur man går till väga när det gäller arbetsmarknadspolitiken i den här delen.

Vad man säger är att man vill inrätta en fyramånadersgräns, och så nämner man ett batteri av olika typer av åtgärder som ska erbjudas inom den fyramånadersgränsen. Vi har inga problem med den rekommendationen. Den liknar mycket en utbyggd verktygslåda inom ramen för ar-

betsmarknadspolitik med utbildningsvägar. Även lärlingsutbildningsplatser nämns.

Det är i grunden naturligtvis rätt tänkt. Sedan gäller det förstås att det finns resurser och för att också säga det uppenbara – eftersom jag har följt en del av ansträngningarna när det gäller lärlingsutbildningar i Sverige – så krävs det också att arbetsmarknadens parter utformar och stöder att den typen av erbjudanden verkligen kommer på plats så att också ungdomars attraktivitet och efterfrågan växer på arbetsmarknaden.

I övriga delar som nämndes förutser jag inte några stora diskussioner kring EMU-rapporter eller liknande. Vi har som sagt samma syn när det gäller att inte möjliggöra att stora delar av lagstiftningen ska undantas från småföretagen, och det kommer vi också att framföra.

Anf. 5 GUSTAV BLIX (M):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen inför det kommande toppmötet.

Som statsministern betonade är det fortsatta bekymmer i Europeiska unionens ekonomi och inte minst i eurozonen, där prognoserna är väldigt dystra med en fortsatt krympande ekonomi.

Det belyser just det som statsministern tar upp, det vill säga vikten av fortsatta tillväxtreformer. Där handlar debatten ofta om ganska komplicerade saker som bankunioner, regelverk, förtroendeklyftor och så, men ekonomi är ju både mycket stort och svårt och också ganska litet och enkelt. I grund och botten handlar ekonomi om familjers, individers och företags möjligheter att arbeta och byta resultatet av sitt arbete med andras arbetsinsatser så att alla på så sätt får det bättre.

Det är det som hela Europatanken och Europaarbetet präglas och ska präglas av – just att göra det enklare för familjer, individer och företag att handla och byta grejer med varandra.

Här har vi en jätteutmaning, och där tog statsministern för ett år sedan tillsammans med elva andra stats- och regeringschefer ett initiativ i form av ett brev till kommissionens ordförande José Manuel Barroso och Herman Van Rompuy. Där tog man upp några av de saker som vi vill se på plats från svensk men också från flera länders sida vad gäller att göra den gemensamma marknaden inte bara mer gemensam utan också kanske lite mer fri och också öppna upp den europeiska marknaden mot andra länder.

Här ser vi nu en del framgång. Talet från andra sidan Atlanten och USA om ett fördjupat frihandelsområde är i den meningen mycket välkommet.

Jag skulle ändå vilja fråga statsministern hur han bedömer läget generellt så här ett år efter brevet. Hur har det tagits emot? Hur upplever statsministern att kretsen av likasinnade har fått gehör för just ambitionen att nu gå vidare med dessa viktiga reformer? Det är ju lätt så att vi i den här krisen pratar mycket om det som är viktigt, men det måste också ske saker, både på europeisk nivå och i medlemsstaternas huvudstäder.

Jag undrar om statsministern kan utveckla det lite grann.

Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! I Van Rompuys följebrev nämner han fortsatt arbetet med inre marknadsfrågor som jag ser som en uppföljning bland annat

på det brev som vi skrev och att det återkommande finns ett gehör för detta att det är väl så viktigt att genomföra det vi sedan länge faktiskt har lovat, nämligen en fungerande inre marknad med minskat krångel och förstärkta möjligheter till inre handel mellan EU:s länder.

Det finns också en rätt bred samsyn av att i frånvaro av ett globalt frihandelsavtal vi byter spår och försöker få fram bilaterala frihandelsavtal oftast med enskilda länder, helt enkelt på samma sätt som vi har fått med Sydkorea.

Jag kunde själv när vi träffade Thailands relativt nyblivna premiärminister konstatera att det tas ett sådant initiativ även med Thailand. Det pratas mycket om Japan, men det enskilt största och viktigaste är naturligtvis att få ett sådant avtal med USA. När Barack Obama öppnade för detta i sitt state-of-the-union-tal menar jag att det är en värdefull öppning som förhoppningsvis ska leda till något konkret. Det är en mycket stor del av världsekonomin vi talar om EU och USA skulle skriva ett välfungerande frihandelsavtal sig emellan.

Det är viktigt att komma ihåg att mycket av debatten under lång tid har förts ungefär som att allting antingen bara handlar om att dra ned på utgifter eller att späda på, och sedan ska man tillhöra det ena eller det andra lägret, har jag läst, och bara förorda det ena, helt digitalt.

Så är inte min erfarenhet att problemen och diskussionerna egentligen ser ut ute i Europa, utan det är väsentligt mer komplicerat än så. Det var därför jag bland annat i min inledning nämnde detta med enhetsarbetskostnader. Man måste se på hur kostnadsutveckling i företag som är konkurrensutsatta ser ut och notera att det följer ingen europeisk utveckling, utan de europeiska länderna, medlemmar i Europeiska unionen, har helt olika utveckling. Länder som Tyskland och Sverige har sänkt sina enhetsarbetskostnader medan man i länder som har djupgående problem kraftigt har ökat dem. Det har skett parallellt.

Då kan man inte prata om att späda på eller spara, utan det är helt enkelt så att vissa prisar ut sig ur marknaden och andra försöker anpassa sin kostnadsmassa så att man förblir fortsatt konkurrenskraftiga.

På samma sätt menar jag att det också spelar väldigt stor roll att titta på fungerande institutioner i respektive länder som är mest problemtyngda inte bara till följd av att de har budgetproblem. Det finns mycket ofta stora problem med grundläggande institutioner, med korruption, med skatteuppbörd, med funktioner som inte fungerar i staten eller brist på tillit mellan medborgare och olika statliga institutioner.

Det är alltså väsentligt mer djupgående problem. Det kan inte bara fångas av dessa ständiga referenser till om det ska spädas på eller dras in.

Det är i grunden just för att det är så här komplicerat och djupgående som det tar så lång tid att rätta till, och det bygger också mycket på att man erkänner de problem man har och att man är beredd att göra djupgående reformer.

Detta gör att prognosen om att vi fortsatt kommer att behöva diskutera den här typen av frågor över lång tid förmodligen är den mest riktiga och att vi har väldigt många prövningar kvar framför oss i Europa för att rätta till väldigt mycket av detta.

Jag håller dock helt med om att det finns mycket man kan göra som inte heller har en påverkan på offentliga finanser. Mycket viktigt är som

sagt fördjupningen av handel i de inre strukturerna i Europa och ökad handel med andra. Där tas nu en hel del sådana värdefulla initiativ.

Anf. 7 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack så mycket, statsministern, för redogörelsen!

Jag kan väl redan nu avslöja att jag kommer att vara väldigt positiv till statsministerns redogörelse, eftersom jag har betecknat det som att EU med detta EU-toppmöte delvis ändrar kurs och går mer in på att skapa sysselsättning på EU-nivå än på att spara och spara. Därmed inte sagt att det är fel att spara i vissa lägen, men med tanke på utvecklingen framför allt när det gäller ungdomsarbetslösheten så är den ju katastrofal. Vi är nog alla här överens om att det inte är någon bra start i livet att vara arbetslös under en längre period, och det är det som är risken nu.

Därför är jag väldigt positiv till att man nu gör satsningar även på EU-nivå för att möta denna kris och de punkter som finns här om att främja sysselsättningen för ungdomar.

Jag är också positiv till att statsministern väljer att lyfta fram klimat- och miljöfrågorna på toppmötet som en av de prioriterade frågorna när man pratar just om tillväxtfrågor. Det är nämligen en viktig chans som inte får gå Europa förbi att satsa på förnybara energikällor, cleantechföretag och så vidare för att inte hamna i bakvatten, vilket jag tyvärr tror att det finns en liten risk för med tanke på att klimat- och miljöfrågorna inte har varit några större frågor på EU-toppmöten sedan 2009, tror jag. Sedan dess har de frågorna prioriterats ned, och varje gång som jag har lyft upp frågan har statsministern sagt till mig att detta inte är det rätta tillfället.

Därför är jag glad över att statsministern nu tycker att det är rätt tillfälle, och då måste jag ju stödja statsministern i detta även om jag inte vet exakt vilka punkter han kommer att lyfta fram på toppmötet. Men det lär vi väl se.

Jag tycker också att det är viktigt att prioritera kvinnors arbetskraftsdeltagande. Det är viktigt att lyfta upp det.

Små och medelstora företag och deras roll i att skapa sysselsättning är mycket viktigt.

När det gäller området om EMU ger jag mitt fulla stöd till statsministern att försöka stryka så mycket som möjligt för att inte gynna federalisterna.

När det gäller frågan om arbetsordningen för eurogruppsmötena sägs det att det ska vara för att det ska vara en öppenhet och så vidare, men mötena ska vara stängda och arbetsordningen kan ändras även om de antas. Det är lite speciellt. Det viktiga där är väl erfarenheten att man måste ha en öppen debatt före och efter mötena om vad som är på gång, för det är det vi ofta har saknat. Det har varit nattliga äventyr med överraskning dagen efter, och jag tror att det är viktigt för Europas framtid att man har en offentlig debatt i de här frågorna för att skapa större förståelse och medvetenhet om dem.

Det var mina medskick.

Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Vi är ganska överens. Eftersom vi nu talar om 2020-processen finns ju här också EU:s uttalade klimat- och miljömål inarbe-

tade i det, så jag ska absolut framföra vikten av att värdera in detta. Det finns absolut anledning att påminna om att det är viktigt att styras också av dem när vi nu reformerar Europas ekonomi.

Energifrågan dyker ofta upp, och då talar många länder gärna om energisäkerhet. Jag var själv på ett nordisk-baltisk-brittiskt möte i Riga förra veckan, och energi var av våra lettiska vänner även den här gången valt som ett huvudämne.

Dessa länder menar väldigt ofta transport av energi, och det visar sig inte sällan vara fossila bränslen som ska transporteras. Diskussionen förs då utefter att man inte vill bli för beroende av ett annat land för att klara sin energiförsörjning, utan man vill se andra möjligheter. Min bedömning är att de absolut är intresserade av till exempel förnybara energikällor, men utgångspunkten i Europa är väldigt ofta att det i så fall enbart ska subventioneras fram. Klimatexperter har ju tagit fram en idé om att man också måste jobba med prissättning och prisstyrning av användning av fossila bränslen på ett sätt som minskar efterfrågan. Den kombinationen är mindre frekvent närvarande, om jag uttrycker mig så, och därför behöver Sverige, ett land som under lång tid har varit ett exempel på både och – både koldioxidbeskattning och punktbeskattning av användning av fossila bränslen samt samtida subventioner av inväxling av förnybart – tala högre i dessa sammanhang. Det är viktigt att påpeka detta den här gången.

Vidare var det toppmötena för medlemmarna i eurozonen. Till den del de har hållits har det varit än mer fråga om kortsiktig krishantering. Det har oftast varit temat – inte sällan marknadspåverkande – under starkt marknadstryck och stor hemlighet. Det har inte varit hemligt vad de sedan har kommit fram till, men det har möjligen varit en förklaring till varför mötena ibland har varit under mer stängda former. Sedan har det livligt diskuterats om rätt åtgärder har vidtagits. Jag tror att mina kolleger i eurozonen inte önskar något hellre än att de diskussioner de har haft ska sluta vara så dramatiska och marknadspåverkande, även om jag inte tror att vi är alldeles ute ur de problem vi har sett framför allt kopplade till eurozonen. Möjligen gör de sig påminna även på det här toppmötet. Vi får se.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Nu tänkte jag ta tillfället i akt och ställa ett par frågor till statsministern.

Statsministern nämnde den ekonomiska statistiken som lades fram i februari. Vad jag förstår finns det enligt den statistiken länder i EU, euroområdet, även stora sådana, som inte i alla delar uppfyller de krav som bland annat finanspakten ställer. Jag tänkte höra, för det fall frågan kommer upp till en mer ingående diskussion, hur Sverige avser att förhålla sig till detta.

Den andra frågan gäller den del av mötet som handlar om EU:s förhållande till Ryssland. Jag instämmer helhjärtat i det uttalande statsministern gjorde om att det är viktigt att unionen talar enigt, samstämmigt, och konsekvent i dialogen med Ryssland. Vinner den ståndpunkten starkt stöd i EU-kretsen?

Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Den första frågan är ju så mycket mer intressant eftersom vi vet att stabilitets- och tillväxtpakten inte fullt ut tillämpats på några av de största medlemsländerna vid tidigare problem. Finanspaktens kärna är att säkerställa finanspolitisk disciplin hos EU:s medlemsländer. Det är uppenbart för alla att till exempel det mycket stora landet Frankrike har för stort underskott. Man har signalerat att man avser att vänta på uppdaterade data från Frankrike till i maj innan man bestämmer sig för vad man ska göra åt det faktum att landet har för stort underskott.

Vi kommer med intresse att följa hanteringen, av det enkla skälet att det är en fråga som många ställer sig runt om i Europa: Gäller dessa regler stora och små länder eller är de tillämpliga bara på en viss sorts länder? Annars sätts ett förfarande i gång som syftar till att styra mot att man ska ta fram åtgärder som återför länderna till att klara treprocentsnivån.

Ett annat mellanstort land som vi har jobbat mycket med – för att dra den parallellen – är Holland. Holland lägger nu fram ett mycket kraftigt besparingspaket för att nå just målet om 3 procent för underskottet – eftersom det landet också har för stora underskott. Det här är inte något som handlar om bara ett land, utan det här pågår just nu runt om i Europa. Flera länder för fram stora paket just i syfte att klara treprocentsgränsen.

Frågan är helt korrekt att ställa. Svaret får vi inte på det här toppmötet. Man har i Frankrikes fall förlängt granskningen till maj.

Under det första enskilda toppmötet jag närvarade vid som nybliven statsminister hösten 2006 var Putin gäst. Därför har jag då, och vid många tillfällen därefter, fått pröva vad EU tycker om Ryssland. Svaret är att vi säger att det bör finnas en samstämmig syn av det enkla skälet att det vid flera tillfällen inte har varit så. Strävan efter att behandla Ryssland enhetligt blir mer en intention men går inte att efterleva. Det är väl bekant att man i Ryssland inte är sen att använda sig av att EU:s medlemsländer tycker lite olika eller betonar lite olika. Därför är det viktigt att framföra den synpunkten. Här finns av historiska skäl och på grund av olika kopplingar till rysk ekonomi – utan att gå in djupare på det – högst olika synsätt i frågan. Det är min erfarenhet. Det är ett skäl till varför man ska prata om den. Här finns ett tydligt område där ett mer enhetligt Europa kan vara starkare i sitt budskap gentemot Ryssland. Det hoppas jag att vi kan enas om på fredag.

Anf. 11 PER ÅSLING (C):

Tack, statsministern, för en bra genomgång!

Det är värdefullt att statsministern lyfter upp frågor som till exempel den gröna omställningen, kvinnors sysselsättning och satsningen på små och medelstora företag. Det är viktigt för att komma till rätta med den kräftgång som många av Europas länder befinner sig i och på så sätt skapa tillväxt.

Ordförande Van Rompuy har påtalat att reformtakten är för långsam. Han har i det sammanhanget lyft fram både frågan om en gemensam bolagsskatt och skattefrågor som har bäring på små och medelstora företag. Jag vill gärna att statsministern kommenterar de frågorna.

Ni kommer också på toppmötet att ta upp planeringsterminen, den gemensamma ekonomiska finans- och sysselsättningspolitiken. Här har det gjorts gemensamma överenskommelser utifrån vad EU-kommissionen har föreslagit. Det kommer att ske en utvärdering av de rekommendationerna. Det har skett en del, men förändringstakten, utvecklingstakten, reformtakten, är långsam. Jag skulle därför vilja höra hur statsministern ser på dessa frågor och hur statsministern kommer att agera på toppmötet.

Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Beskattningsfrågor på EU-nivå är komplicerade. Vi har en grundläggande nationell suveränitet kring beskattningsrätten. Vi har fortfarande ett EU som finansieras via medlemsavgifter, som vi i närtid har förhandlat och återrapporterat till EU-nämnden. EU-systemet i sig självt har ingen egen beskattningsrätt. Det tycker stora delar av EU-systemet att det ska få. Det finns återkommande förslag på det temat från kommissionen, initiativ från Europaparlamentet och olika aktörer inom EU-systemet som tycker att man på ena eller andra sättet ska nå fram till möjligheten att ta ut egen skatt från antingen medborgare, företag eller på annat sätt.

Om man känner till detta måste man läsa en del förslag med den utgångspunkten. Vad är strävan eller vad vill man med det som nu diskuteras? Det kan ibland komma i konflikt med att vissa saker kan synas vällovliga, men vi väger i alla fall lämpligheten. Ett sådant fall är strävan efter en harmoniserad företagsskattebas, det vill säga syftet ska vara att försöka beskriva samma typ av skatteuttag för alla företag i hela Europa. Det finns en hel del som skulle påpeka att om det var sant skulle en del saker förenklas. Andra skulle påpeka att det är som ett förrum för att försöka nå en mer enhetlig styrning av företagsskatteuttaget i Europa. Det finns många sådana röster. Det beror lite på var man befinner sig på den politiska skalan. Antingen vill man tvinga länder med låg företagskatt att höja den, eller vill man försöka pressa länder med höga företagskatter att sänka dem. Det finns olika bud. Utgångspunkten har ofta varit att vara mest arg på de länder som har låg företagsbeskattning. Irland har varit typexemplet, men även Cypern.

Vi har varit tveksamma till hela processen, av det enkla skälet att vi har hävdats den nationella suveräniteten i vår rätt att oss själva beskatta. Vi kan se en poäng med att ibland försöka föra samtal, men då vill jag säga mer bilateralt eller av omvärldstryck komma fram till att vi bör närma oss varandra. Sverige bidrar till att det går trögt i utformandet av den gemensamma skattebasen.

Vi har varit något mer positiva när det gäller energiskattesidan. Där finns likartade diskussioner. Men där finns också likartade risker, vill jag påpeka. Även där finns förrum till steg som är tänkta att följas av andra steg. Där kan det finnas poänger. Rimligen är vi på väg mot en energimarknad som blir alltmer gränsöverskridande, vilket vi vill att den ska vara, från slutna nationella system till mer av gränsöverskridande energihandel. Då kan det vara bra att inte få använda beskattningen som ett hinder för att ibland försöka styra bort den typen av energihandel.

Som nämnden märker är detta rätt komplicerade frågor. Här finns vitala intressen att balansera. Rapporteringen i det här fallet är att förhand-

lingarna går trögt. Det har jag haft anledning att rapportera många gånger. Det har varit så över längre tid.

Anf. 13 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Till att börja med invänder vi mot det strategiska fokus som ligger på inre marknadsakterna. En del förslag är bra, och en del är mindre bra. Men en del förslag är faktiskt direkt oacceptabla. Jag menar att det inte går att bara bunta ihop de förslagen, klubba igenom dem och därigenom automatiskt skapa tillväxt. Den demokratiska processen i medlemsstaterna måste också respekteras.

Låt mig nämna några exempel som vi sverigedemokrater särskilt invänder mot. Vi ifrågasätter idén om riskkapital som rör sig över gränserna utan hinder. Vi ifrågasätter inte användningen av riskkapital i sig, men däremot vill vi förbehålla oss rätten att själva avgöra hur det systemet ska se ut. Vi invänder mot en gemensam bolagsskattbas, avregleringar, privatiseringar, federalisering, det fjärde järnvägspaketet och Euresportalen som ska tvinga ungdomar att söka jobb i Lettland och öppna för konkurrens om ungdomsjobb från portugiser.

Vi har inte minst även starka invändningar mot det inflytande den europeiska terminen har över utformningen av politiken i Sverige. Vi anser inte att Sverige ska ställa sig bakom uppmaningen till medlemsstaterna att genomföra redan beslutade åtgärder.

Innan regeringen åtgärdar alla tidigare icke-genomförda rekommendationer bör regeringen för övrigt undersöka vilket stöd regeringen har i Sveriges riksdag. Bortsett från det har vi även tagit del av förslaget om ett förstärkt EMU. Vi kan inte ställa oss bakom i stort sett någonting. Vi kan förvisso konstatera att den tidigare åsikten har varit att det ska räcka med att Sverige blir formellt undantagen att delta i eurosamarbetet, men vi kan se att inte ens det räcker. Sverige kommer snarast att behöva ett formellt undantag från hela avdelningarna 8 och 9 i fördraget, kanske till och med avdelning 10, socialpolitiken.

Om regeringen fortsätter att stödja rådsslutsatserna eller är positiv till kommissionens arbete och den fortsatta inriktningen av EMU får ni i alla fall inte vårt stöd. Till skillnad från regeringen anser inte vi att Sverige har ett starkt intresse av ett väl fungerande EMU, utan Sverige har i stället ett intresse av en väl fungerande export- och importmarknad och ett väl fungerande europeiskt samarbete – med betoning på just samarbete – och en demokrati som utgår från folket.

Om ett väl fungerande EMU kräver de åtgärder som kommissionens ordförande, ECB och eurogruppen föreslår kan vi bara konstatera att Sverige måste stå utanför. Vi invänder inte på något sätt mot att Sverige måste stärka konkurrenskraften i Europa och skapa lösningar för de problem som har uppstått, men vi har andra metoder att uppnå målet. Det bör alltså ses som naturligt att ifrågasätta om det inte vore bättre att avveckla EMU i stället för att genomföra en omfattande finanspolitisk annektering. Vad gäller det senare kan vi väl alla konstatera att kommissionen inte har samma uppfattning om demokratisk förankring som i alla fall vi har. Vi vill se ett demokratiskt Europa. Därför invänder vi mot de föreslagna åtgärderna.

Med det som bakgrund vill jag anmäla avvikande mening i förhållande till regeringens förhållningssätt.

Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Det står naturligtvis Sverigedemokraterna fritt att både vara emot en hel del av åtgärderna och till och med ställa krav på att Sverige ska lämna EU. Men jag invänder mot beskrivningen att regeringen inte skulle kunna driva de positioner jag redovisar. Johnny Skalin är inne på hela grundtraktatets uppbyggnad omkring de fyra friheterna. Vi går nu tillbaka till Romfördragets grunder för hur EU-samarbetet har utformats. Detta var fullständigt klart i den folkomröstning som Sverige genomförde 1994, det vill säga att vi avsåg att ansluta oss bland annat till Romfördraget och även senare fördrag som bland annat syftade till att infria de fyra så kallade friheterna. Det innebar också att ett rättsmaskineri röstades igenom med styrande verkan för Sverige att åstadkomma detta.

Med detta tycker jag inte att man kan föra argumenteringen på temat att vi inte har någon demokratisk förankring. Det vill jag hävda å det bestämdaste. Det behöver inte innebära att man är för de fyra friheterna, men det var trots allt tydligt för svenska folket att det var det vi röstade om. De exempel Johnny Skalin nämner handlar i grunden om att sätta stopp för införandet av de fyra friheterna. De flesta av oss tycker att de har tagit alldeles för lång tid på sig att se till att få dem på plats. Där har vi helt enkelt olika uppfattning.

Vi får notera att det blir en avvikande mening, men det är klart att vi har ett folkligt stöd och mandat, demokratiskt förankrat, att genomföra de fyra friheterna.

Anf. 16 LARS OHLY (V):

Herr ordförande! Statsministern har rätt i att de värsta förslagen som har diskuterats tidigare nu i stor utsträckning har försvunnit från de förslag till slutsatser som ska diskuteras på det här toppmötet.

Lite grann får jag ändå känslan av att det handlar om två steg framåt och ett tillbaka, att man inte har släppt tanken på i vilken riktning EU-samarbetet ska gå utan att man fortfarande vill gå i den riktningen men att man har mött ett motstånd som gör att man inte kan gå fram lika fort som man har velat.

Slutsatserna och Van Rompuy's brev utgår från förutsättningen att det finns en enighet om politikens inriktning. De döljer en del motsättningar som det är viktigt att hålla fast vid. En av de motsättningarna gäller om kommissionen och EU:s institutioner ska få mer makt på medlemsstaternas bekostnad eller inte? Den motsättningen är högst levande. Vi vet att kommissionen är aktiv för att ta åt sig uppgifter, uppdrag och kompetenser som man hittills inte har haft. Det är inte en fråga som någonsin kommer att vara helt avgjord utan den kommer att hållas levande. Men det är viktigt att alltid lyfta fram den. Från vår utgångspunkt är det viktigt att notera att vi inte anser att någon form av beslutskompetens ska överföras till EU:s institutioner från respektive nation och att kommissionen definitivt inte ska ha mer makt.

När det gäller det fördjupade EMU talas det i förslaget om nya åtgärder för stärkt ekonomisk styrning. Det är möjligt att det inte innebär

samma sak som man i klartext skrev ut i höstas, men visst handlar det om att man vill ha mer makt också över ländernas egna budgetprocesser? Det är inte en konfliktfri ståndpunkt utan det är tvärtom en ståndpunkt som skär rakt in i den viktigaste nationella beslutanderätten, nämligen suveräniteten över den ekonomiska politiken.

När det gäller planeringsterminen och de landspecifika rekommendationerna, som det så tjuvigt heter, hade vi EU-minister Birgitta Ohlsson här i nämnden i fredags. Hon sade – jag tar detta ur minnet, och det är därför inte ordagrant – att det var ett problem att inte alla länder följde de landspecifika rekommendationer som hade utfärdats eller att det tog för lång tid. Statsministern är tydlig med att det här är rekommendationer som varje land självt får bedöma och bestämma om det vill följa eller inte. Jag välkomnar detta jämfört med det något vagare besked som jag tyckte att Europaministern gav i fredags. Det måste vara tydligt att det är Sveriges ståndpunkt, det vill säga att vi inte behöver följa rekommendationerna och att vi diskuterar om vi tycker att de är lämpliga.

För egen del tycker jag inte att EU ska syssla med sådant som länderna inte behöver följa. Då kan man lägga det krutet på sådant som EU i stället har beslutskompetens över.

I förslaget till slutsatser eller i Van Rompuys brev nämns att frågan om utstationeringsdirektivet inte har kommit på plats som ett problem. Det är inte heller en konfliktfri fråga, och frågan gäller innehållet i direktivet. Hur kommer det att se ut? Det är viktigt att behålla den ståndpunkt som jag menar är den riktiga, nämligen att det får aldrig innebära att man ifrågasätter ländernas egna arbetsrättsliga regler, kollektivavtal eller annat. Utstationeringsdirektivet måste i så fall utformas med fullständig respekt för de frågorna.

Statsministern talade om vikten av att minska ungdomsarbetslösheten. I en helt annan passus i statsministerns inledning sade han att vi måste diskutera en höjd pensionsålder. Det här är ett exempel på hur politiken inte hänger ihop. Självklart innebär en höjd pensionsålder att de arbetstagare som redan har jobb kommer att vara kvar på arbetsmarknaden längre, vilket kommer att försvåra för ungdomar att komma in. För mig är det sambandet tydligt. Med en ungdomsarbetslöshet på 50–60 procent i vissa länder, eller det räcker gott och väl med den höga ungdomsarbetslöshet vi har i Sverige, kan knappast höjd pensionsålder vara svaret. Där menar jag tvärtom att det är ett typexempel på en åtgärd som snarare kommer att få motsatt effekt på andra politiska områden än vad man har avsett.

Det är bra att statsministern är tydlig med att undantag för små företag från regler som gäller andra företag inte ska godkännas.

När det gäller punkt 7 i slutsatserna framgår det att utnyttjande av den gröna ekonomins tillväxtfrämjande potential måste öka. Det är väl egentligen det enda tillfället i slutsatserna då det nämns någonting om gröna frågor över huvud taget. Jag är, precis som Ulf Holm, glad över att statsministern säger att de frågorna ska väckas och lyftas fram från Sveriges sida, men det är fortfarande förfärande svagt i de slutsatser och förslag som vi ser från Van Rompuys kansli.

Statsministern gjorde en poäng av att jämfört med EU har Sverige en fördel på nästan alla ekonomiska områden. Ett av skälen till det är att Sverige står utanför euron, som de flesta EU-länder, tyvärr, är bundna

till. Det har visat sig att det var ett projekt som har haft fler nackdelar än fördelar. Precis som jag borde också statsministern tacka svenska folket för att de hade både insikten och förmågan att rösta nej mot alla de eliter som stod på ja-sidan 2003.

Slutligen har vi frågan EU–Ryssland. Utrikesministern har varit här i nämnden. Jag tog då upp vikten av att starkt protestera mot den nya lag som antagits av duman som gäller förbud mot främjande av homosexuell livsstil. Det är ett typexempel på en lag som kränker mänskliga rättigheter och som aldrig kan vara acceptabel oavsett hur den lagen har tillkommit.

Samtidigt vill jag ifrågasätta om det till varje pris alltid är bra om EU agerar enigt, samstämmigt och konsekvent gentemot Ryssland. Det beror väl på innehållet i politiken? Det beror väl på vilken sorts politik man står för. I vissa frågor är jag glad om EU kan arbeta enigt, samstämmigt och konsekvent, men om fel krafter inom EU får råda är jag snarare glad om Sverige avviker från en felaktig position.

Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Det är nog sant att EU:s olika institutioner ofta vill föra en diskussion om egen makt och egna resurser av olika slag. Just det här toppmötet förutsätter jag vara befriat från den diskussionen. Annars håller jag med om att det är ett ofta återkommande tema. Också de fördjupade kvarstående delarna av EMU-processen kommer att vila den här gången och återkomma i juni. Det finns absolut den typen av inslag, och de är kopplade till den europeiska "semestern" vi nu har diskuterat. Det har funnits olika konstruktioner. Det handlar om större krav att gå in i nationella beslutsprocesser för att trycka på hur olika rekommendationer ska genomföras. Där har vi inte haft en djup oenighet i Sverige eftersom vi inte vill se en sådan ordning. Vi får återkomma till frågan.

Jag menar också vad jag sade i inledningen. Från att ha beskrivits som ett rätt omfattande förslag har det gradvis dragits ned till ett mycket mindre innehåll än vad det hade förra sommaren och hösten – dessutom på ett känt sätt. Det är ofta så det blir. Det hela börjar med storslagna saker, och sedan tenderar de att minska i omfattning.

Vår uppfattning när det gäller utstationeringsdirektivet är att här pågår diskussioner som vi är måna om att förankra i Sveriges riksdag och bland arbetsmarknadens parter. Jag träffade häromdagen arbetsmarknadens parter på ett årligt samråd där vi bland annat hade ett samtal om påverkan av olika diskussioner vi för på svenska arbetsmarknaden och deras roll.

Vår uppfattning är att det så här långt går bra. Vi möter en respekt även nu för den svenska arbetsmarknadsmodellen. Vi har sagt flera gånger, och det vet EU-nämnden, att den avviker från vad som gäller i många av EU:s medlemsländer. Därför är det viktigt att försvara den eftersom att den har fungerat väl för oss och just för att den inte är exakt som alla andras. Det finns en stor risk att man tror att det vi har det har alla andra eller åtminstone borde alla andra ha. Det är närliggande. För att få detta att fungera måste vi ställa krav på att inte ha en styrning mot att alla ska ha samma utan i stället en respekt för att vi är olika. Där har vi en bred samsyn i Sverige.

Jag har en annan uppfattning när det gäller vad som sker i länder där man höjer pensionsåldern. Jag är övertygad om att vi gradvis bör uppmuntra folk att jobba längre upp i åren av det enkla skälet att vi lever längre och att kärnan i att kunna finansiera våra höga välfärdsambitioner i Norden, Sverige och Europa ligger i att en stor del av den arbetsföra befolkningen arbetar under större delen av sina liv.

Det gör inte utmaningen mindre att få in ungdomar. Vi kan föra en diskussion om hur det ska gå till, men jag är övertygad om att vi måste göra både och.

Jag har inställningen när det gäller svenska folkets sätt att rösta att folket alltid har rätt. Jag är glad över varje beslut folket har fattat. Jag är förmodligen glad oftare än vad Lars Ohly är. Där kan vi vara överens.

Anf. 18 ROBERT HALEF (KD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för informationen!

Mötet kommer främst att handla om att främja konkurrenskraft, tillväxt, sysselsättning och inte minst tilltron till den europeiska ekonomin. Efter Grekland och Portugal och en rad andra EU-länder tycks nu Cypern vara nästa land på tur bland krisande euroländer. Den nyvalde presidenten Nicos har nu en akut ekonomisk kris att ta tag i. Cypern är en av unionens minsta ekonomier, men en fördjupad kris skulle kunna ge upphov till kedjeeffekter med negativa konsekvenser för eurozonen och EU och ytterligare förvärra den rådande ekonomiska krisen.

Anser statsministern att det i fallet Cypern skulle kunna vara läge att öppna för snabbare stödinsatser med längre amorteringstider och lägre ränta för att komma till rätta med det akuta behovet av kapital?

Anf. 19 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag tror att många av mina kolleger får frågor av det slaget. Det visar hur bekymmersamt det är att åka till sådana här möten. Vi sitter i ett land och diskuterar ett annat land. Sedan ska vi göra uttalanden om hur det går med deras ekonomi. Tänk er att detta sker i alla Europas länder samtidigt. Då låter det som att alla bara pratar om ett problem som någon annan har. Det är precis så tryck byggs upp.

Därmed inte sagt att det inte skulle ligga någon substans i detta – Cypern är tydligt med att det finns. Det finns dessutom enkla, tydliga förklaringar. Den grekcypriotiska ekonomin är i stor utsträckning integrerad med Grekland, och Grekland har under många år varit Europas kärnland i kris med en svag ekonomi. Det får följdverkningar på Cypern. Till det kommer en hel del diskussioner om den finansiella bankstrukturen på Cypern.

Vad som än möjligen ska göras åt detta – det finns en nyvald cypriotisk president, Anastasiades, som själv har sagt att det behövs reformer – gäller den ordningen att det är eurozonen som i första hand ska diskutera frågan. Till den del det blir några diskussioner, vilket jag inte kan förutse exakt, kommer de att ligga hos eurozonens länder och inte EU-27.

Anf. 20 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr ordförande! Jag har ett påstående och tre frågor. Vi socialdemokrater tycker att en av de grundläggande pelarna i EU är just handeln. Då kanske inte riskkapitalet behöver vara enbart europeiskt utan i många

delar även globalt. Jag tror inte att vi utan globalt riskkapital hade haft de stora företag som vi har i Sverige.

Låt mig så gå till mina frågor. Det gäller de så kallade mikroföretagen och just begreppet mikroföretag. Vi talar i Sverige om små och medelstora företag samt, naturligtvis, stora företag. Mikroföretagen skulle omfatta 250 anställda och, som Marie Granlund sade, därmed 98 komma någonting procent av de svenska företagen. Jag föreställer mig att situationen inte är så olik den svenska i de flesta andra medlemsstater. Min fråga är därför: När vi diskuterar små och medelstora företag, försvinner inte betydelsen om vi blandar ihop dem med begreppet mikroföretag?

Min andra fråga gäller handelspolitiken. Vi har nyligen genomfört inremarknadsakten I och nu har förhandlingarna påbörjats om inremarknadsakten II. Känner statsministern till hur det går med implementeringen av förslagen om yrkeskvalifikation, offentlig upphandling, utstationering, e-identifiering och så vidare? Vi har inte sett någonting av detta. Hela EU har inte ens implementerat tjänstedirektivet.

Min tredje fråga gäller det som Marie Granlund också var inne på, nämligen det meddelande om regelförenklningar som nyligen har kommit. Nu kan man säga att det, som det ser ut i dag, är relativt ofarligt eftersom det mest är en uppräkningslista av vad som skulle kunna göras – man håller på att förhandla om det – men rätt som det är ligger det på vårt bord, och då vet vi vad Sverige har för uppfattning.

Meddelandet rör även en del miljöfrågor. Vi behandlade för några veckor sedan i EU-nämnden en fråga inom konkurrenskraftsrådet som gällde Reach och att man i vissa sammanhang skulle kunna undanta mikroföretag från sådant som rör miljöfrågor. Min konkreta fråga är: Vad är regeringens inställning på den punkten?

Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! När det gäller inremarknadsakterna har Van Rompuy skrivit ett brev med en vidhäftad rapportering. Jag hoppas att den kommit EU-nämnden till del. Där finns en punktvis genomgång av läget och var de olika processerna befinner sig. Bland annat nämns att man beträffande utstationeringen, som det frågades om tidigare, förväntar sig en trolig överenskommelse under innevarande år. Vad gäller upphandlingsdirektivet hoppas man på en överenskommelse under det nuvarande irländska ordförandeskapet, alltså under första halvåret i år. Det samma gäller yrkeskvalifikationsdirektivet, som vi talat mycket om. En överenskommelse förväntas bli färdig under irländskt ordförandeskap. Mycket är således på väg att i närtid nå fram till en slutgiltig överenskommelse. Det finns alltså en redovisning av nuläget när det gäller dessa frågor.

Är det någonting man lärt sig så är det att man alltid måste skrapa på alla definitioner och fråga sig vad det är de egentligen säger. Begreppet små och medelstora företag brukar vi använda i Sverige. En viktig poäng i Sverige är att också tala om ensamföretagare, eftersom en stor andel i grunden är enmansföretag. Man lär sig snabbt att en hel del av dem är så kallade försörjningsföretag, det vill säga att man jobbar åt sig själv i syfte att kunna försörja sig. Det är inte alltid ett försörjningsföretag ens har ambitionen eller möjligheten att växa. Det skapar en speciell logik kring den typen av företagande. Små och medelstora företag tar framför allt

2012/13:32

13 mars

steget när de börjar ha anställda. Då har vi en annan typ av företag. Sedan är frågan vad som avses med hur små eller stora de är. Mikroföretag, som man i det här fallet hänvisar till, har upp till nio anställda. För säkerhets skull har vi dessutom olika definitioner vid olika tillfällen.

Börje Vestlund har en bra poäng i att om man talar om en företagskrets som omfattar 99 procent av företagen kan man inte börja tala om att de ska ha vissa undantag. I så fall gäller det i princip alla företag. Det har varit vårt resonemang. Man kan inte säga att små och medelstora företag ska undantas vissa delar av lagstiftningen, för det råkar vara 99 procent av företagen. Därmed skulle vi ha lagstiftning endast för några få små företag. I så fall kan vi göra en lista på de företagen och säga att för dessa gäller lagstiftningen. Det är alltså viktigt att veta vad man gör med olika definitioner. Det här får vi absolut granska lite närmare för att se vad som menas med de olika begrepp man för sig med.

Vi har, som sagt, ingen avvikande uppfattning här. Vi tycker om en del regelförenklningar, men vi tycker inte att generella friskrivningar av grundläggande arbetsrättsligt skydd eller arbetsmiljöregler ska utformas på det sättet. Det är inte ett bra sätt att hantera frågan på. Det gäller även miljöreglerna, som efterfrågades.

Anf. 22 SUSANNA HABY (M):

Herr ordförande! Först verkade det som om det skulle bli ett mindre dramatiskt möte den här gången, men med tanke på det vi nu diskuterat känns det som att det ligger saker och ting och bubblar under ytan. Omvärldens och marknadens press på EU är inte lika stark, och därför tar man sig kanske tid att lugna ned sig lite grann. Vi vet att det under flera år har varit ett starkt tryck. Man har fått i gång en tvåpack och en sexpack. Man har fixat en finanspakt.

Alla länder har dock inte genomfört de strukturella reformer som de är tvungna att genomföra. Därför finns nu ett antal länder som har stora bekymmer, länder som inte ens kan förhålla sig till de regler som funnits under lång tid.

Jag undrar vad statsministern känner inför att det kanske tar för lång tid, att det kan vara bedrägligt att kommissionen inte kommer till skott förrän i april-juni med att faktiskt föreslå konsekvenser för de länder som inte kan hålla sig till budgetreglerna.

Vi har ett osäkert läge i Europa. Det gäller framför allt Italien, Cypern, Grekland och Spanien som inte har kommit någonvart. Vi har ett EU-parlament som röstat nej till långtidsbudgeten, kanske inte till beloppet men till innehållet. Vi har nya lagstiftningsförslag i Ungern, som ju inte heller följer EU:s grundlagstiftning.

Jag skulle vilja höra hur statsministern resonerar kring det som ligger under ytan och bubblar när det gäller dessa länder. Det känns lite osäkert och väldigt riskfyllt, tycker jag.

Anf. 23 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag kan till det lägga att vi inte har någon regering i Bulgarien. Vi har ett skifte på Malta; förvisso genom ett demokratiskt val. Väldigt många frågor är nu onekligen kopplade till de södra delarna av Europa. Vi noterar väl alla att det har varit en lugnare utveckling på

marknaderna, men det går sannerligen att spela upp scenarier med en hel del frågor som kräver svar.

Det som betyder allra mest i det korta perspektivet är vad som sker i Italien. Vad sker i ett land som har så stora skulder att löpande omsätta? Tänk er den internationella scenen med alla obligationer som ska omsättas och ni kommer att finna att en mycket stor andel av dessa är italienska statspapper. Det betyder att det spelar stor roll för världens finansmarknader hur man hanterar förväntningarna inför vad som ska ske i Italien. Därför finns det absolut fog för frågor av karaktären: Finns det betydande nedåtrisker?

Vi brukar betona att det finns sådant som har varit lite mer positivt i det korta perspektivet, men vi känner fortsatt fördjupad oro inför mycket av det som sker i södra Europa. Det finns en hel del frågor som vi skulle vilja ha svar på, bland annat detta med att få regeringar på plats. Det behöver också bli tydligare vilka reformer som ska genomföras och därefter få dem på plats.

Anf. 24 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack för svaren på frågorna och för kommentarerna till medskicket, statsministern! Jag tyckte dock inte att det var riktigt konkreta svar när det gällde miljö- och klimatfrågorna. Min erfarenhet av mötena i EU är att det krävs att man är väl förberedd och har konkreta exempel. Det saknade jag lite grann när statsministern sade att han kommer att lyfta upp klimat- och miljöfrågorna.

Kommer statsministern att till de fem prioriterade frågorna lägga en sjätte som handlar om grön omställning? Kommer statsministern att under avsnittet som handlar om Europeiska investeringsbanken lägga till att det gäller företag som till exempel jobbar med cleantech? Eller på vilket sätt kommer statsministern att agera för att papperet lite grann ska genomsyras av den gröna omställningen?

Min andra fråga tangerar det som Susanna Haby var inne på. Kommer det att i korridorerna talas om EU-budgeten och EU-parlamentets beslut om budgeten. Parlamentet vill ju ha en förhandling om innehållet i den, tydligen inte om storleken – tack och lov – men om innehållet. Kommer det att diskuteras i korridorerna och vilken tidtabell har EU-toppmötet för det?

Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! När det gäller den senare frågan har Europeiska rådet nått en överenskommelse. Det som Europaparlamentet i dag röstat om är en resolution med vilken man går till förhandlingen. Det kom inte som en överraskning för oss att Europaparlamentet betonar möjligheten till ökad flexibilitet. Det tycker vi nog att vi har förutsett, för i budgetöverenskommelsen står inskrivet att vi öppnar för det irländska ordförandeskapet att tala om flexibiliteten mellan boxarna, alltså utgiftsområdena, och det som gäller över åren.

Till den svenska EU-nämnden ska jag kanske hovsamt påpeka att det inte är säkert att det är vi som ska jubla högst över detta. Ökad flexibilitet innebär troligtvis att pengar som tidigare inte användes fullt ut utan kom tillbaka till nettobidragsbetalarna i större utsträckning nu kommer att användas till något annat. Som alltid har myntet två sidor.

2012/13:32

13 mars

Jag tolkar det så att detta är grund för en kommande förhandling. Vi kommer säkert att tala om det, om jag får uttrycka det så, men vi behandlar inte den frågan nu, utan det irländska ordförandeskapet för den vidare, och sedan återkommer vi till den senare.

När det gäller referensen till miljö och klimat är min uppfattning den att Agenda 2020-målen, som är antagna av samtliga medlemsländer, är en del av benchmarkprocessen. Man ska alltså visa att man med nationella styrmedel och politik styr mot att uppfylla sin del av klimatmålen. De är bördefördelade kring den gemensamma 20-procentsnivån. Sedan har flera länder likt Sverige högre egna, nationella mål. Det ingår i redovisningen och uppföljningen, alltså finns här klimatstyrning och miljömål.

Då tillför Ulf Holm kommentaren att det också på europeisk grund ska finnas mer av detta. I en hel del av de investeringsbeslut som kommer på EU-nivå finns inskrivet att man ska ta hänsyn till att investeringarna ska vara gröna och allmänt understödja den inriktningen.

Man kan tycka att det ska vara mer och att det ska tillföras fler punkter. Jag får väl erkänna att jag inte avser att i detalj föra fram det som Ulf Holm tänker sig eftersom jag menar att det finns inbakat. Men jag tycker att Ulf Holm kan ha en poäng i att man oftare skulle behöva tala om hur det rent policymässigt de facto utformas, särskilt som väldigt mycket av det som sägs, vilket jag i ett tidigare svar redovisade för nämnden, enligt min uppfattning brukar handla om andra saker. Det brukar snarare handla om hur vi ska få fram mer fossilbränsle till länder som har energibehov. Jag vet att det inte är det som Ulf Holm tänker sig. Därför bör man vara noggrann med att mer tala om styrmedel och hur man ställer om ekonomin. Det gör Sverige, och vi har säkert anledning att göra det oftare. Det här är en sådan tidpunkt då detta är lämpligt att ta upp eftersom det är just en av delarna i 2020-processen.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag har en uppföljningsfråga om EMU-rapporten. När statsministern berörde rapporten sade han att det brukar vara så att man först spelar upp mycket stort och sedan talar erfarenheten för att det krymper ihop något. Men erfarenheten talar också för att det finns en viss envishet och att förslag tenderar att komma tillbaka gång efter annan. Det får naturligtvis betydelse för Sveriges sätt att förhålla sig exempelvis till EMU-rapporten. Jag undrar om statsministern har någon reflexion om det.

Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Det ligger sanning i det. Saker och ting återanvänds. Det har väl möjligen hänt någon gång också i svensk politik. Min bedömning är att Van Rompuy försöker vara tydlig med att föra frågan till junitoppmötet. Jag förutser att det i mycket nedskalad form möjligen kommer en del förslag, men det får vi återkomma till då.

Jag är ganska övertygad om att alla inser att det väntar ett tyskt förbundsval i september. Ordningen brukar vara den, framför allt i de största demokratierna, att man lugnar stora EU-processer, åtminstone inför och över val av det slaget. Man kan diskutera det. Om samma gällde för alla 27 skulle vi i princip alltid ha ett förestående val att hänvisa till. Min erfarenhet är dock att riktigt så fungerar det inte.

Jag vill inte säga mer än så i dag, för jag kan inte förutse exakt. Jag bara noterade att det var en ganska tydlig förskjutning, framför allt om vi börjar med ursprungsrapporten, i förhållande till vad som nu har diskuterats på slutet.

Men det finns delar i detta som återkommer och som säkert kommer att väcka diskussioner också i EU-nämnden. För det handlar väldigt mycket om huruvida vi ska ha nya maktförskjutningar, om än i mindre format, kring nationell suveränitet kontra vad EU ska kunna styra över.

Men, som sagt, Van Rompuy är mycket tydlig i sitt brev med att han vill skjuta fram det till junitoppmötet.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Om överläggningen är klar finner jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet. Men det har framförts ett antal avvikande meningar från Sverigedemokraterna.

Då återstår det bara för EU-nämnden att tacka statsministern med medarbetare för i dag.

2012/13:32

13 mars

Innehållsförteckning

1 § Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S)	4
Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	5
Anf. 5 GUSTAV BLIX (M)	6
Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	6
Anf. 7 Andre vice talman ULF HOLM (MP)	8
Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	8
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	10
Anf. 11 PER ÅSLING (C)	10
Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	11
Anf. 13 JOHNNY SKALIN (SD)	12
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	13
Anf. 16 LARS OHLY (V)	13
Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	15
Anf. 18 ROBERT HALEF (KD)	16
Anf. 19 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	16
Anf. 20 BÖRJE VESTLUND (S)	16
Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	17
Anf. 22 SUSANNA HABY (M)	18
Anf. 23 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	18
Anf. 24 Andre vice talman ULF HOLM (MP)	19
Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	19
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	20
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	21